

LES 1

TALENTONTWIKKELING

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Gedragswetenschappen
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Invuldocumenten (bijlage 3)
<u>Bijlagen</u>	1.1 - SER: sociaal circus methodologie 1.2 - PPT Schema Ofman en richtvragen 1.3 - Schema Ofman invuldocument		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

Leerlingen krijgen inzicht in eigen kwaliteiten, sterktes en zwaktes en kunnen hierover reflecteren

Leerlingen krijgen inzicht in hun waardenkader en hoe dit concreet tot uiting komt

Leerlingen worden gevoelig gemaakt voor de eigen context

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

20. De leerlingen nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving.

21. De leerlingen verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten.

Context 2 : Mentale gezondheid

6. De leerlingen stellen zich weerbaar op.

Context 7: Socioculturele samenleving

1. Beschrijven de dynamiek inleef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele grepen.
3. De leerlingen illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit.

Duiding voor de leerkracht

De opbrengst van de YOUCA Action Day gaat dit jaar naar het project Action4Rights van KIYO. Binnen dit project werken zij samen met de Braziliaanse organisatie SER. SER gebruikt de methodologieën van deze les zelf in het traject dat ze doen met de jongeren uit Rio om hun talenten te ontdekken.

Deze les biedt een introductie op talentontwikkeling. Dat staat centraal bij SER. De leerlingen gaan met elkaar in gesprek en denken na over waarden en hun talenten. Vanuit een persoonlijk ontwikkelingsplan worden ze zich bewust waar ze aan willen werken. Voor deze les is het belangrijk de oefeningen in volgorde te doorlopen.

“Iedereen heeft talent”. Dit is de insteek van deze les. Het is ook de insteek bij de Braziliaanse partner van KIYO: SER. Dit is de afkorting van de zin *Se Essa Rua Fosse Minha*. Dit is Portugees en wordt letterlijk vertaald als ‘Als dit mijn straat was’.

Via de sociale circus methodologie wil SER kinderen en jongeren laten groeien tot jonge leiders die als culturele ambassadeurs hun artistieke en sociaal geëngageerde boodschappen over jongerenparticipatie naar de buitenwereld brengen. SER geeft hierbij een kans tot empowerment van jongeren die doorgaans uitgesloten blijven. Hierbij wordt voornamelijk ingezet op het ontwikkelen van talenten die ze al bezitten, en misschien tot nu toe verborgen zijn gebleven.

Een cruciaal kenmerk van het sociale circus is de universaliteit en toegankelijkheid ervan. Elke persoon kan zijn eigen potentieel realiseren door het brede scala aan activiteiten dat het circus biedt: jongleren, trapezewerk, acrobatiek, clownsacts, magie, enz. Iemand die niet geïnteresseerd is in fysieke activiteiten heeft de mogelijkheid om aan de set, verlichting of kostuums te werken. Deze inclusieve kenmerken dragen bij aan het succes van het sociaal circus, door jongeren van alle achtergronden aan te trekken (voor meer info over de sociale circusmethodologie: zie bijlage).

De circusmethodologie vertrekt dus vanuit de aanname dat iedereen talenten heeft en geeft jongeren de kans om hiernaar op zoek te gaan en deze verder te ontwikkelen. De jongeren worden als het ware eerst aangezet tot reflectie over het eigen kunnen. Van hieruit vertrekt ook deze les, namelijk vanuit de aanname dat iedereen talenten heeft en dat deze de ruimte nodig hebben om te ontwikkelen. Hierdoor ligt de focus in de eerste plaats op het reflecteren over het eigen kunnen, maar ook over mogelijke werkpunten.

Deze les gaat van start met leerlingen die in dialoog treden met elkaar, en naar elkaar luisteren. Het is de bedoeling dat de leerlingen in de eerste plaats nadenken over een gebeurtenis in hun omgeving die hen is bijgebleven, die hen geraakt heeft. Ze vertellen deze gebeurtenis aan elkaar en vervolgens leggen ze ook uit waarom die hen bijgebleven is en of er sprake is van een centrale waarde.

In een tweede stap is er de mogelijkheid om in kleinere groepen te praten over een drietal waarden die ze zelf belangrijk vinden en ook kunnen toepassen op zichzelf.

In een laatste deel worden de leerlingen tot slot uitgedaagd om een zelfanalyse te doen aan de hand van het **model van Ofman**. Volgens dit model heeft iedereen kwaliteiten, maar staan daar ook

valkuilen, uitdagingen en allergieën tegenover. Dit model gebruikt KIYO bij jongeren in België om aan talentontwikkeling te doen.

Deze analyse stelt leerlingen in staat om zichzelf, maar ook elkaar beter te leren kennen. Leerlingen weten hierdoor beter waarom een samenwerking met een bepaalde klasgenoot gemakkelijk of moeilijker verloopt. Dit is ook een meerwaarde voor de leerkracht met het oog op toekomstige groepswerken.

Inleiding: Kaderen binnen YOUCA

Duur: 2'

De methodologieën die gebruikt worden in deze les zijn ontleend van het project dat we steunen met de YOUCA Action Day. SER (zie duiding voor leerkracht) hanteert deze methodologieën ook in de workshops die zij doen met de jongeren van de favela's in Rio.

Leg dit uit aan je leerlingen. Zo zijn zij meer op de hoogte van wat het project juist inhoudt dat ze steunen.

Denkoefening 1: Vertel een leuk verhaal

Duur: 8'

PPT SLIDE 2

Je start de les met een inleidende vraag;

- Is er iemand die iets wil vertellen over het afgelopen weekend?
- Heb je een situatie gezien die je geraakt heeft de afgelopen tijd?
- Waarom?

Indien de opdracht niet duidelijk is of een reactie blijft uit, vertel dan zelf een verhaal waarin een situatie voorkomt die je geraakt heeft, zoals dit verhaal:

“Ik ging naar de supermarkt en ik zag daar een oude meneer en die had wat moeite met zijn boodschappen. Een meisje die zag dat en zei dat tegen haar mama. De mama zei ‘ja, kijk niet zo naar die meneer’. Hierop ging dat meisje die meneer helpen. Ik vond dat zo mooi om te zien hoe ze hem hielp. Ik vind behulpzaamheid een belangrijke waarde.”

Na dit voorbeeld, is het aan de leerlingen om een kort verhaal te vertellen, waarin een situatie voorkomt die hen geraakt heeft. De leerlingen vertellen hun buurman/buurvrouw dit verhaal, waarna een drietal leerlingen hun verhaal mogen delen met de klasgroep.

Indien mogelijk proberen de leerlingen aan dit verhaal een waarde te linken. Het is hier belangrijk een veilige omgeving te creëren voor de leerlingen waarin diegenen die willen iets vertellen en de anderen met respect luisteren. Er wordt ook de afspraak gemaakt dat de verhalen binnen de klasgroep blijven.

Denkoefening 2: Waarde toepassen in eigen verhaal

Duur: 10'

PPT SLIDE 3

Na deze denkoefening leid je de volgende oefening in: *jullie hebben nu verhalen verteld waarbij waarden belangrijk zijn zoals behulpzaamheid, respect, verantwoordelijkheid, solidariteit.*

Ik zou jullie nu willen vragen om na te denken over een situatie waarin jij een waarde, die jij belangrijk vindt, ook zelf concreet hebt toegepast. Praat erover met jullie buur. Hiervoor krijgen de leerlingen 10 minuten.

Na deze oefening kan je de leerlingen meegeven dat ze door deze oefening bewust worden van hun persoonlijk waardenkader, waar ze voor staan en hoe dit hun levenskeuzes kan bepalen.

Denkoefening 3: Iedereen held

Duur: 15'

PPT SLIDE 4 - 5

In deze oefening gaan leerlingen in een groepje van 3-5 samenzitten. Vraag de leerlingen wanneer ze zich van hun beste kant lieten zien, bijvoorbeeld bij een bepaalde uitdaging, of in een specifieke situatie. Laat ze aantonen waarom ze hier hun sterktes aan bod lieten komen, en hierbij zichzelf misschien zelfs verbaasden

Vervolgens vertellen ze in kleine groepjes hun verhaal aan elkaar. Benadruk dat iedereen zijn verhaal moet kunnen vertellen terwijl de anderen luisteren. Hierna krijgen de klasgenoten de tijd om vragen te stellen aan elkaar. Enkele vragen zijn de volgende:

- Wat vond je leuk aan het verhaal?
- Was je verbaasd over dit verhaal?
- Wat zegt dit over jouw klasgenoot?
- Kan je nog andere sterktes geven van jouw klasgenoot (elk geeft bv. nog één sterkte)?

Denkoefening 4: Kernkwadranten van Ofman

Duur: 15'

PPT SLIDE 6 - 7

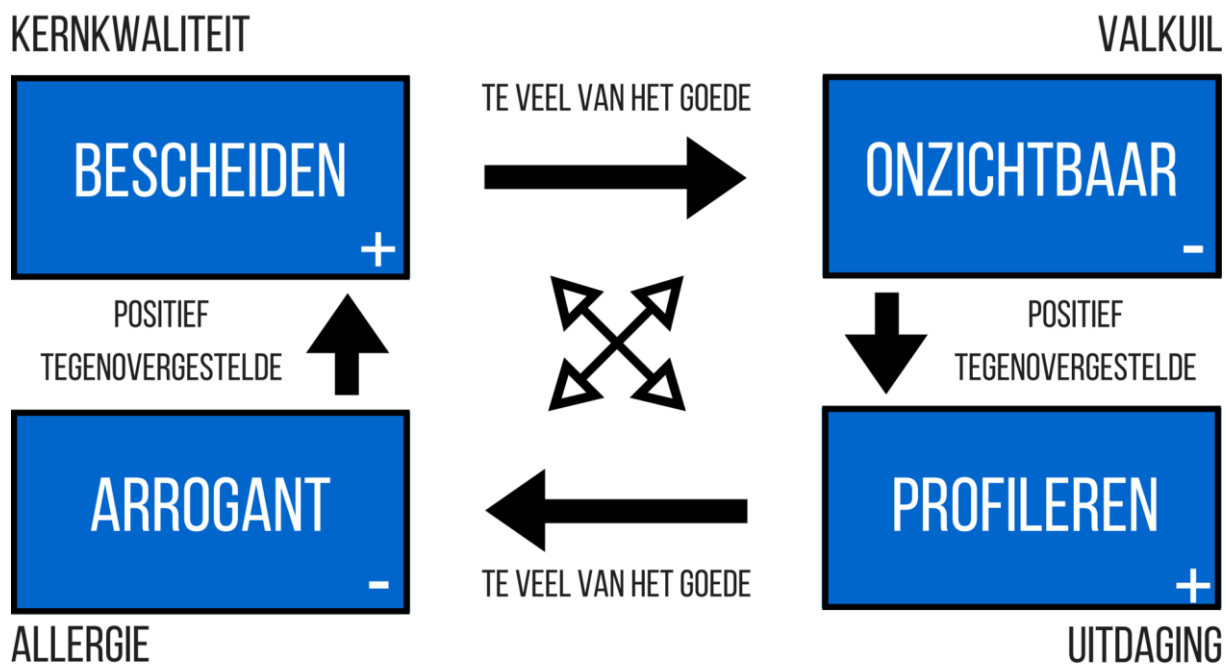
Hierna leg je het model van Ofman, met de vier kernkwadranten uit. Gebruik hiervoor de powerpoint

Jullie hebben nu allemaal jullie enkele eigen sterktes kunnen identificeren met elkaars hulp. Deze staan steeds in relatie met een bepaalde valkuil. We proberen dit te achterhalen via de kernkwadranten van Ofman.

Wat zijn dat? Dat zijn 4 kwadranten die met elkaar verbonden zijn. Je hebt een kernkwaliteit of talent, maar als je daar in gaat overdrijven dan ontstaat er ook een valkuil. Uit die valkuil groeit een uitdaging, maar als je hierin overdrijft dan krijg je een allergie, dit is gedrag dat je zelf echt niet graag hebt. Dit voorbeeld maakt het wat concreter:

Mijn kernkwaliteit is bijvoorbeeld dat ik bescheiden ben, dat ik dus niet graag opschep of te koop loop me wat ik kan of heb. Het gevolg hiervan is dat als ik te bescheiden ben dat ik onzichtbaar wordt, dat niemand me nog ziet staan. Om dit tegen te gaan, is mijn uitdaging dat ik me dien te profileren. Ik moet wat meer uit mijn schulp kruipen en tonen dat ik er ben, maar als ik dit te fel ga doen dan bestaat de kans dat anderen me als arrogant zien. Dat is dan weer teveel van het goede.

Nu is het aan jullie om dit met de kwaliteiten te doen je over jezelf vindt of jullie klasgenoten over jou vinden. Hiervoor heb ik voor elk van jullie een schema dat je kan invullen (Bijlage 3).

Nadat de jongeren het model van Ofman op zichzelf hebben toegepast, wordt als afsluiting de volgende vraag gesteld:

- Waarom is het nuttig om inzicht te hebben in je eigen sterktes en die van anderen?
- Hoe kunnen de sterktes van iedereen bijdragen tot sociale verandering?
- Wat hebben jullie vandaag geleerd over jezelf?
- Wat hebben jullie geleerd over elkaar?

Je kan als opdracht eventueel nog de opdracht meegeven dat de leerlingen enkele kwaliteiten afdtoetsen bij hun naaste omgeving (familie, broers, zussen, dichte vrienden) en nagaan of deze dit ook over hen vinden. Zo komen ze te weten of er een verschil is hoe mensen uit de schoolomgeving en uit de persoonlijke omgeving hem/haar zien.

Bijlages

Bijlage 1: SER: sociale circusmethodologie (achtergrondinformatie)

Bijlage 2: Schema van Ofman en richtvragen

Bijlage 3: Schema van Ofman Invuldocument